

Islamismen

Forelesningens hovedpunkter

- Hva er islamisme?
- Islamismens historie
- Sayyid Qutb og hans påvirkning
- Islamisme som en totalitær ideologi

Hva er islamisme?

- Et omstridt begrep
- Islamisme ≠ islam
- Manglende skille mellom religion og politikk/samfunn
- Hvorfor er islam mer politisert enn andre religioner i dag?
- En radikal versjon av en bred politisk og sosial bevegelse?
- Mål: stat og samfunn basert på islamske verdier og lover
- *Jihads* ulike former: indre og ytre (forsvar, opprør og global)
- Islamisme er ikke nødvendigvis fundamentalisme
- Islamismen og ”den arabiske våren” i 2011

Islamismens historie

- Kalifatet faller (1924)
- Etableringen av Det muslimske brorskap (1928)
- Sayyid Mawdudi og moderat islamisme
- Bølge av nasjonalisme og sosialisme under avkoloniseringen
- Radikaliseringen under Sayyid Qutb
- Seksdagerskrigen (1967)
- Krigen i Afghanistan (1979-1989)
- Den første intifada (1987-1993)

Sayyid Qutb og hans påvirkning

- Aktiv i Brorskapet på 1950-tallet, henrettet av Nasser i 1966
- *Milepæler* (1964)
- Inspirasjon fra og radikalisering av Mawdudi
- Begrepet *jahiliyya*
- Qutb → revolusjonær elite → massene
- Kampen mot samtidens arabiske stater
- Qutbs påvirkning på Osama bin Laden og Ayman al-Zawahiri

Islamisme som en totalitær ideologi

- Kampen mellom det gode (islam) og det onde (*jahiliyya*) som drivkraften i historien
- Kritikken av det bestående samfunnet, avvisningen av det liberale demokratiet
- Behovet for en opplyst, revolusjonær elite
- Kampen mot *jahiliyya* gjennom *jihad* (kritikk, identifisering/analyse og metode) → nødvendig bruk av vold
- Mennesker i *jahiliyya* har mindre verdi, dermed er det moralsk riktig å fjerne dem
- Ekstrem dualisme, manikeiske motsetninger

Islamisme som en totalitær ideologi II

- Viktigheten av historisk kontekst
- Islamisme som politisk religion
- Er bruken av terror den viktigste fellesnevner?
- 11. september 2001 som vendepunkt?
- Den radikale islamismens posisjon i 2011